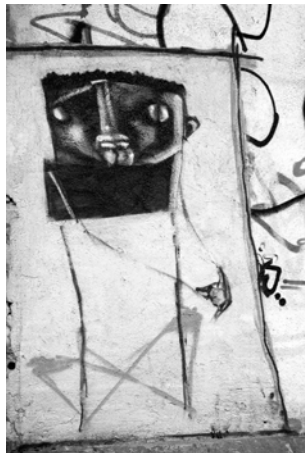

Editorial

Crèdits

Directora:
Montserrat Corretger
Consell de redacció: Venanci Bonet,
Xavier Bonillo, Xavier Ferré,
Gerard Gort, Jordina Gort, Meritxell
Granados, Joan Navais, Eva Palau,
Frederic Samarra i Agnès Toda.
Consell assessor: Alex Broch,
Pere Campi, Jordi Ginebra,
Joaquim Jordà, Gustau Muñoz, Rosa
Pagès, Andreu Pujol, Josep M. Roig i
Rosich i Magí Sunyer.

Correcció lingüística: Agnès Toda
agnestoda@hotmail.com

Edita: Centre de Lectura de Reus
C/. Major 15 • 43201 REUS
Tel: 977 12 80 37 • Fax: 977 34 51 52
secretaria@centrelectura.org
www.centrelectura.org

Dipòsit legal T-1522-93
ISSN 1132-919X
Tirada: 4.000 exemplars

En conveni amb l'Institut Municipal
d'Acció Cultural de Reus.
Acol·lida als ajuts a la premsa de la
Diputació de Tarragona i de la
Generalitat de Catalunya

Disseny, maquetació i producció:
TPG ENCAIX SL 977 33 15 74
Fotolits: Serveis Integrals de
Preimpressió, SL
Impressió: A. G. Rabassa SA
Distribució: SEGIMEIL

El Centre de Lectura
de Reus no comparteix
necessàriament les opinions
dels col·laboradors de la Revista

En conveni amb Caixa Tarragona

A Francesc de Borja Moll, Antoni Deig i Manuel Vázquez Montalbán.

Cultura i societat són dues categories que tractades genèricament aporten poc al coneixement de la història de la humanitat. Aquests termes poden arribar a ser un calaix de sastre abocat a l'eclecticisme, a un mode de pensar basat en suposats equilibris de conveniència, però que res té a veure amb la generació d'un pensament crític i innovador, que es proposi de cercar camins de sortida a un panorama mundial, encara interpretat -"fet"- des dels centres econòmics de decisió. A més, situar les vinculacions intrínseques entre cultura i societat en un temps precís, definit per conjuntures d'abast mitjà, pot ajudar-nos a besllumar les crisis, les limitacions explicatives de paradigmes que aparentment es presenten com a atemporals. I aquests pseudoarguments, que malden per acabar amb la complexitat de factors (sovint amb el recurs de l'afixia política) que expliquen la societat, són els que han de ser analitzats en funció de situacions concretes. Així, doncs, quan ens referim a societat i formes de representació simbòlica, o a formes de relació social i interculturalitat, o, també, a formes d'expressió política de les cultures minoritzades, volem dir que calen estratègies explicatives per a focalitzar respostes concretes a 'laberints societaris' determinats. Quan es parla de cultura i societat es fa esment a la cruïlla entre activitat humana i transformació social. I aquest darrer binomi es tradueix en comunitats culturals, nacions i societats que, sota un suposat espill de la modernitat, reproduïxen cíclicament reptes encara no afrontats amb voluntat resolutiva.

En aquest número presentem un seguit de col·laboracions que tenen en comú visions de la realitat, qüestionament d'estructures polítiques, presència de 'nous' moviments socials. Tots aquests aspectes resten tanmateix unificats pel denominador comú d'acarar situacions que volen, en qualsevol cas, qüestionar una digna condició humana. L'alba d'aquest nou segle requereix no tant plantejaments apocalíptics (que poden arribar a ser perfectament integrats), sinó raonaments que obrin perspectives per presuposar un mínim de sostenibilitat. Perquè, més que cap a 'grans' revolucions sembla que les coses apunten vers la necessitat de construir ruptures reals en enclavaments (legitimats políticament) que, com l'econòmic, romanen com a oasis d'una nova explotació amb trets neofeudals. En aquest sentit, aquesta Revista s'ha proposat de cercar estats de la qüestió o retrats de trajectòries passades que per la seva singularitat poden oferir referents a una nova etapa que no pot ser de cap manera la de l'oblit i el de l'absurda -i falsament progressista- postmodernitat. Perquè aquest 'després' de la modernitat únicament té com a objectiu qüestionar, rebutjar, la història -nosaltres mateixos- com a marc de referència: com a cultura. I de perfils intel·lectuals per a remuntar una interessada absència d'horitzons no riem mancats. Des de Prous i Vila, Joaquim Santasusagna a Ferran Soldevila i Pierre Vilar. Com es veu, l'estela de pensament que treballa sobre les actituds col·lectives és prou fecunda per no haver anar a raure al clíxé i l'estereotip, que són formes de control 'cultural', i no claus que obren noves perspectives. I ara, que sembla que els dominadors del món tornen -com a eterna idea fixa- a 'imaginar' la 'cultura' i 'la societat' en clau dualista (amics i enemics) i binària (afirmació i negació), és del tot necessari que des del nostre àmbit d'influència més immediat exposem la inviabilitat d'un plantejament que entronitza la 'cultura' com a mercaderia i arremet contra la cultura com a acte d'alliberament, creació i esperit vital.

Sumari

Editorial	3
Cultures i Societat	
Els intel·lectuals en la conformació del nou nacionalisme radical gallec, català i basc durant la dècada de 1960	4
Fermí Rubiralta Casas	
Nació i societat en el programa intel·lectual d'Antoni Rovira i Virgili	8
Xavier Ferré i Trill	
Eduard Toda i Güell. Pensament i idees estètiques dels primers vint anys	11
Jordina Gort Oliver	
Antoni Gaudí i Pau Milà i Fontanals.	
Estètica i arquitectura	16
Joan Cuscó	
Catalunya Nord	18
Dolors Serra Kiel	
Poema de la Fi.	
Vida de Marina I. Tsvietaièva	20
Coia Anglès i Juanpere	
La cooperació al desenvolupament	23
Dolors Juanpere Bigorra	
Pàgina oberta: al marge	
Una molt breu introducció al grafitti	27
Barbie	
L'essencialitat del Heavy Metal	28
Natàlia Motos i Vallverdú	
Pàgina oberta: poesia	
Tres poetes discrets	30
Quim Besora	
Pàgina oberta: violència	
Una repressió històrica:	
la lluita contra el català	32
Agnès Toda i Bonet	
De la vida del Centre	
Teatre Bartrina	34
Secció Excursionista	35
El fons Bonaventura Vallespinosa a la Biblioteca del Centre de Lectura	36
Carme Puyol Torres	
Mirador	
Llibres, clàssics, cinema, teatre, xarxes...	39
Parlament de Josep Fontana en l'acte de presentació de la Història General de Reus	45

Portada: Nen Palestí. Grafit a Reus de Barbie.